

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik: minden hó 28-án.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:

Előfizetési díj: Egész évre 2 frt.

CSOMOR KÁLMÁN.

A néptanítók és az új szőlőkultúra.

Az új szőlőkultúra sok apró nehézségei között különösen három fő- és nagy hibával, illetőleg nehézséggel kell a gazdának megküzdeni. Ha e három fő- és nagy nehézségen segítve lesz: a szőlők felujtása nagyobb mérvet ölt, s rohamosabban népesíttetnek be az elpusztult hegyoldalak.

Az első hiba az, hogy *nincs elég ügyes munkás*; ami kevés van: az is rendkívüli nagy fizetést kér.

A második az, hogy a szőlészek legtöbb része *nem ösmeri szőlőföldjének talaját* s így akár az alany, akár a direktermő fajokat csak úgy találomra ülteti. S így nagyon gyakran megtörténik az, hogy a nem alkalmas talajba ültetett amerikai szőlővessző, midőn a hozzá fűzött remények szerint a befektetett tőke kamatját meghozni volna hivatott: levelei elsatnyúlnak, növekedése visszaesik, szóval megsemmisül. Megsemmisül vele a gazda reménye s kiadott tekintélyes pénzösszege.

A harmadik s legnagyobb baj az, hogy az amerikai szőlőtők, nemesak az őshazájukban előfordult *összes többé-kevésbé veszélyes betegségeket hozták be magukkal*, de az átalakulás éveiben itt is több betegség lepi meg, melyeket a szőlészek legnagyobb részben nem ismernek, és így védekezni sem tudnak ellene. Ennek következménye az, hogy sokszor a veszélyes betegség már évekig pusztít, midőn ez végre felismertetik, melynek egy része ellen persze védekezni sem tudnak.

Ezen fő- és nagy bajokon felette egyszerűen és könnyen segíthetne a Földmívelési-kormány, a következő intézkedésekkel.

Midőn a munkások csekély számáról szólunk, meg kell jegyeznünk, hogy a munkáskéz hiány leginkább, helyesebben egyedül az ojtások készítésénél jelentkezik.

A munkás, fárasztó munkák között nőlvén fel, keze nehéz ahhoz, hogy az ojtást egész szabatosan készítse el; különösen a párosítás- és zöldojtásnál nyilvánul ez.

De maga a munkás is legtöbb esetben bizalmatlan maga iránt, s nem érez hajlamot az ojtás elsajátítására.

Innen van az, hogy csak a fürge, ügyes munkások nőnek ki a többiek közül, míg a nagy rész, ha kezd is vele foglalkozni: *a bekövetkezett sikertelenség miatt a térről leszorúl.*

Ezen úgy lehetne segíteni, ha a kormány elrendelné, hogy minden oly község, a melynek határában ezelőtt szőlőszettel foglalkoztak, vagy melynek határa a szőlőkulturára alkalmas: *tartozzék egy bizonyos nagyságú amerikai telepet beállítani; tartozzék annak kiadásait fedezni; a néptanítók közül pedig szükséghez képest egy vagy több, a már serdültebb iskolás gyermekeket a szőlőojtás különböző nemeibe betanítsa, s talán az előmenetelben osztályozza.*

Igy minden évben egy nagyobb számú oly fiúk kerülnének ki az iskolából, melyek az ojtások összes nemeit úgy elméletileg, mint gyakorlatilag elsajátították.

Ezek a fiúk azután a munkások létszámát évenként növelnék; — a magas napszámot leszállítanák, s végre munkát keresvén: az egyeseket a szőlők felujtására serkentének.

A mint a gyümölcsfa tenyésztés érdekében elrendelte a kormány a községi faiskolák létesítését, s azokat legnagyobb részben a néptanítókra bízta, éppen úgy elrendelheti a községi szőlőtelepek felállítását, s a gyermekeknek az ojtásban leendő kiképeztetését. Mert ha ezt a községek tetszésére bizza, bizony-bizony alig fog imitt-amott a kíván siker elérni.

Hogy azonban ez keresztül vihető legyen, találjon a kormány utat-módot arra, hogy az ily községekben a néptanítók a szőlőojtás minden nemeiben kellő jártassággal s legalább egyelőre annyi elmélettel birjanak, melyek a szőlők felujtására elkerülhetetlenül szükségesek.

Az ilyen néptanítók, miután társaiknál több szolgálatot teljesítenek — a nagyobb siker elérése ösztönzéseül — a tanulók által elért eredményhez képest, pénzbeli jutalomban részesítenek.

A részletes kivitel kis lapunk keretén túl esik; csak még

azt jegyezzük meg, hogy a néptanítók már eddig társadalmi uton is buzdították a gyümölcsészet és fatermesztés emelésére.

A földhitelintézet a múlt évben e célra 2500 frtot szavazott meg, melyből első 300 frt, a második 200, a többi 100—100 frtos összegekben adattak ki.

A társadalom is tehetne valamit, de a fődolog az, hogy az egész állami intézkedés és felügyelet alá vétessék.

A második baj, mint mondtam az, hogy különösen a szőlész nép nem ismeri az amerikai szőlővesszőknek a különböző talajokban való viselkedését.

Legyünk őszinték, még az intelligensebb szőlészek is csak tapogatóznak, kérdezősködnek. Olvassák az idegen nyelvekből átfordított Számos évi kísérlet eredményét, s csakhamar hírneves férfiak tolla mondja ellenkezőjét annak, amit előbb olvastak s már megemésztettek. Így azután semmit, vagy annál is kevesebbet tudnak.

Ezen úgy lehetne segíteni, ha a kormány az ő szakközegeit utasítaná, hogy járásuk különböző területein, különböző talajba ültetett amerikai vesszők viselkedését tanulmányoznák, s az év végén egybehasonlítást készítenének, mely azután a kormányhoz felterjesztetvén: az adatokat talán tanulmányos kommentárral kísérve sokszorosítatná, a legalkalmasabb módon közzététné.

Az ilyen köteles tanulmányozás utjan alkalom adatnék az állam egyes községeinek arra, hogy a talajhoz alkalmas szőlővessző fajokat egyszerre felismernék; de alkalom nyitatódnék a gondolkozó szőlészek is arra, hogy tapasztalatait öregbithetné.

A harmadik baj az, hogy az új szőlőkben előforduló bajokat nem ismerjük, de mint a ruszti eset mutatta, még az állam szakközegei sem ismerik teljesen.

Hát biz ez öreg hiba!

Hát miért nem küldi ki az állam egyik szakközeget a szőlő betegségek tanulmányozására oda, ahol azok léteznek, ahol azokat egész alaposan tanulmányozhatnák? . . .

Igaz, hogy jártak az állam egyes szakközegei kívül Franciaországban; emlékezünk jelentéseikre, melyekben a pinczék dús berendezése a szives fogadtatás le volt élénken írva, s még is miként van az, hogymindezen utak daczára az újabb betegségek

határozott megállapítására nem elég bátrak, s azokat sokszor csak úgy találgatják, mint szomszéd uram az időjárást? . . .

A kormány egyik jeles szakközegét kikellene küldeni Francia- és Olaszországba, avagy szükség esetén egyenesen Amerikába, ahol azután saját szemével látna, tapasztalna s nem vennénk meg e téren oly drága pénzért a tapasztalatokat a Francziáktól! . . .

Ennyi kiadást az államháztartás csak elbirna, ennyit az új szőlőkultúra joggal megérdemelne! Nagyon, de nagyon kifizetné magát. Mert azok tanulmányozása mellett a már nálunk meghonosodni kezdő amerikai szőlővessző fajok tulajdonságait, — a talajt melyben él is tanulmányozhatná. S miért ne találhatna az fel olyan dolgokat, melyek még eddig Franciaországban sem léteznek, melyeket azután mi adhatnánk el jó pénzért, s így a tőlünk már kivett pénz egy részét vissza hozhatnánk? . . .

Avagy mi nem érezünk magunkban elég bátorságot a zászlóvivés szerepére, másodrendű népnek jelentjük ki magunkat?!

Az a nemzet, melynek fiai más téren is eléggé kimagaslottak, e téren is az elsők között foglalnának helyett, csak emberét kell megtalálni; olyant, aki nem két bőrt húz le egy rókáról, hogy a harmadikat magának nevelje, aki elfoglalt állásában nem nagyképüsködik s pénzért folytat mesterséget; . . . de akiben nemes ambíció él.

Tanuljanak a hivatottak, azután ne féltsék a habért.

Hiszen van az államnak sok elfelejtett ilyen kincse. Ha kell névvel is tudunk elé állani.

Ez azután az alapos tanulmányozás után szerzett tapasztalatait az állam összes vidéki szakközegeivel egyöntetűen megértetné, akik viszont aztán az egész hazában érvényesíthetnék. S akkor nem történnék meg, mint 1890-es évben, mikor két állami szakközeg együtt a peronoszporát felösmerni nem tudta, s olyan, mint a legutóbb Ruszton, ahol a Gommoza baczellairét határozottan nem voltak képesek megállapítani.

Ma napság már nem az a vándor-tanár főkötelessége, hogy az ojtási eljárást a vidéken bemutassa, mert alig van vidék, ahol a nép azt ne ösmerné. De meg ha a tanítók azt az iskolában tanítanák, e téren átvinnék az állami szakközgek szerepeit.

De a főkötelesség az lenne, hogy a járásukba eső községekben, a községi szőlőtelepeket s a tanítást felügyelnék, — a hozzáforduló szőlészt az ültetésnél, a talajhoz alkalmas faj megválasztásában támogatnák; s az új szőlőkultúrában előfordulható betegségeket ellenőriznék, s vész esetén a szükséges védekezést betanítanák, esetleg kormány intézkedéseket létesítenének.

Amennyiben pedig az illetők ennek eleget nem tennének, s oly hasonló eset ismétlődnék, mint Ruszton: az illető kerületi szakközeg ellen — mint aki kötelességét nem teljesítette — a fegyelmi eljárás és a megtorlás érvényesülne.

Igy lehetne a munkások számát emelni; — a szőlőfajok alkalmazkodását megállapítani; — az új szőlőkultúrát az új betegségek előzönítésétől megmenteni s a szőlész közönségben a bizalmat megszilárdítani.

És ez mind könnyen mehet, csak igazán akarni kell!

A szőlők legkönnyebb és legbiztosabb beállítása.

— Két czikk. —

I.

A szőlőknek ojtványokkal leendő felujtását többféleképen szokták eszközölni.

Kész ojtványokkal, ékojtással és zöldojtással. Ezen három módozat divik a legnagyobb általánosságban.

Ámde ezek mindegyikének meg van a maga hátránya.

A kész ojtványokkal való betelepítéshez *nagy csomó bankó kell*. Ha idegen kéztől vesszük, úgy az alany, mint a nemes vesszők minősége jogosultan csinál aggodalmat. Csak is felette megbízható kéztől lett beszerzés ad némi megnyugvást.

Ha az ember maga készíti ojtványait kézből, még ha minden kellékekkel rendelkezünk is: *a sikerre az időjárás s mellék körülmények rendkívül befolyással vannak*.

Már pedig oly kevés helyen vannak meg mindazon kellékek, melyek a kézből ojtás sikerét biztosítják.

Először az alkalmas beérett üde jó alany és ojtógaly, forgatott mely humuszú elég könnyű talaj, mely nem *kötött* nem *cserzpesedik*; alkalmas munkások és végre *a kifogástalan időjárás*.

A múlt évi csekély száztóli eredmények eléggé igazolják a kézből ojtás sikerének esélyeit.

De nem is csuda; két mondhatni halott vesszőből egy élőt

előállítani! Az, hogy vannak egyes sikerdús esetek, min' voltak is már két évben: nem tekinthetők általánosságnak.

Legfőbb ok a kézben ojtásnál az, hogy alkalmas időben kellő számú munkás kezekkel nem rendelkezünk.

Ha korán ojtunk, akkor amikor ki kell raknunk: *a kötelék rohad el*. Ha parafázunk, az meg már költségese.

Ha kirakáskor száraz hideg időjárás következik be, a föld megrepedezvén, mielőtt az ojtvány összeforradna: *a nemes rész kiszikkad s vége a sikernek*.

Ha a tavasz tartós hideg esővel köszönt be, a föld késő melegedvén fel, *az ojtvány nemes rügye a sok víz és esetleg sárban meghibázik*. Legjobb volna a késői ápril hó második felében az ojtást eszközölni, de ez legtöbbször gyakori esőzéssel jár. Meg azután az ékojtás már ilyenkor erősen folyik, mely a napszámot magasra emeli.

A kész ojtványokkal berakott szőlőnek az is hibája, hogy különösen az első és második évben több ojtvány elvesz s így a sorok hiányosak, mely azután fáradtsággal és költséggel pótolható.

A helyben eszközölt ékojtásnál, mivel ott élő tőkével van dolgunk, az eredmény rendszeresen nagyobb.

Az is előnye az ékojtásnak, hogy gyorsabban, erősebben fejlődik; előbb hoz termést s ha egyszer beállott, nem egy könnyen vesz ki. Ugy, hogy míg a kész ojtványokkal berakott területen az első-második évben 8—10%-től marad el, addig a helyben eszközölt ékojtásnál 4%-tól legfőleg a visszaesés.

Az ékojtásnak azonban az a hátránya van, hogy a munka lassabban megy s sok esetben, ha az ojtvány meg nem fakad: *még az alany is elvesz*.

A zöldojtás alkalmas időben, jó kezű embereknél áldott és hasznos munka. Alkalmatlan időben azonban a legjobb munkás sem bír eredményt elérni.

Alkalmas idő a homályos nap, vagy nagyon csekélyen harma-tozó esős idő. Alkalmatlan a nagy hőség, avagy a hideg szeles idő.

A zöldojtásnak még azon hátránya is van, hogy ahol nem rendelkeznek európai szőlővel: *ott távol vidékről kell nemes gulyakat hozni, mely ismét a sikert hátráltatja*.

Föltéve, hogy az ojtás jó időben eszközöltetett, még a megforradással nincs meg a siker, mert főkéllék az, hogy úgy az alany, mint a nemes rész teljesen *megerősödjék és beérjen*. Máskülönben éppen semmire sem használható.

A zöldojtáshoz megkívánatik, hogy az alany s tőke elég erős legyen, erős hajtásokat neveljen; ellenkező esetben csenevész ojtvány lesz, mely nem használható.

Ennél fogva a zöld ojtás csak legalább 3 éves tőkén eszközölhető; ezen körülmény ismét csak azibőben tünteti fel a hátrányt.

Általában csak azon zöldojtás jó, mely korán eszközöltetik. Van ugyan ennek neha ellenkezője is, de az általánosságban ez áll, s így a zöldojtáshoz az idő is rövid alig tart 20—25 napig. Ha azután ezen idő között alkalmatlan esős, vágy hideg szeles időjárás van: *az évben a zöld ojtásra számítani keveset lehet.*

Ezen különböző kalamítások és esélyektől szabadulni akarván, tettem a két utóbbi évben kísérletet. Azonban erről hallgattam egész addig, míg a két év különböző esélye, de különösen a mult évi nagy szárazság, az 1893-ik évi hosszantartó hideg száraz tavaszi szél meggyőztek arról, hogy míg a kézben és helyben eszközölt ojtványok sokat szenvedtek, *addig ezen eljárás mindkét évben rendkívüli csodálatos eredményt adott.*

Ezen eljárás a magas fás ojtás párosítással.

Tettem kísérletet 10 éves jaquez tőkén, beojtottam mintegy 5000 szálat, alig maradt el 500 szál. S mindmennyi rendkívül erősen összeforrott kész tőkét adott: amelyek legtöbbje teljesen beérett, annyi termést hozott, hogy az ojtás költségeit majdnem fedezte. Hasonlóképen beojtottam mintegy 5500 szál ripária vesszőt. Itt még nagyobb volt az eredmény.

S mint az ősz beköszöntött, minden ojtvány hajtásai beérettek, a lehuzott szál vesszők *bimlaltos nagy sokaságu gyökereket hoztak.*

Akik szőlőmet meglátogatták, mindannyian elismerőleg szoltak az eredményről. A rendkívüli siker magamat is meglepett s elhatároztam, hogy ezen körülményt most már nyilvánosságra hozom, s mindenkinek egész lelkiismerettel ajánlom, hogy ezen módozatot, eljárást kövessék. Meg vagyok győződve, hogy ha csak legkisebb figyelem fordítatik a kivételre: *az eredmény: sem száraz, sem esős időben, sem homokon sem, kötött, sem kavicsos talajban nem marad el.*

Eme merész kifejezésekre saját eredményeim bátoritanak, mert míg tavaly a kézben eszközölt beojtásaim a legnagyobb gond mellett alig adott 25%-től sikert, míg a szépen eredt zöldojtásaim oly gyengén fejlődtek: *addig a nevezett magas fásojtás rendkívüli eredményeket adott.*

Ezen ojtás módozatot a mult évben említettem, mely ugy eszközöltetik, hogy az alany tőkén meghagyott szál vesszők kellő magasságra párosítással beojtatnak, s azonnal a föld alá huzatnak, ahol azután kis karócskákkal megjelöltetnek.

Most egyelőre ennyit. És pedig ezt is csak azért idejében mondom el, hogy akinek ripária vagy egyéb alanynak alkalmas, eddig le nem metszett telepe van: *azt figyelmeztetem, hogy ne vágja le.*

A jövő számot a szokottnál *előbb fogom megjelentetni s a kivételt, az okokat szóval az egészet teljesen kimerítően fogom előadni.*

Most még csak azt említem meg, hogy ilyen ojtáshoz jó a vialla, a ripária minden faja, a rupestrisek egy része, a jaquez, a herbemont, persze a neki megfelelő talajban.

Ezt csak azért említem meg, hogy ezeken, az általam részletesen leírandó ojtás kivételét egész bátran lehet eszközölni.

Csak még egy pár szót. Nem akarok én azzal hadat üzeni a többi ojtás módozatoknak, mert idejében magam is mindegyiket kultiválom, csak azt nyilvánítom, hogy ezen eljárással nagy siker érhető el.

Próbálja meg akinek alkalmas telepe van, azután szerezen maga meggyőződést.

(Folyt. köv.)

Négy évi gyakorlat.

A t. szerk. ur kegyes engedelmével s az olvasó szives türelmével én is mint gyakorlati szőlész aki tapasztalataimat a szőlőhegyen öregbitem, hát kérem, hogy egyet-mást hozzám illő tisztességgel elmondhassak. Ugy-ugy felsohajtok midőn olvasom a nagy bölcsességgel elmondott tanácsokat, melyeket sok a más pénzére és zsebére hangoztatott el.

Hát bizon szép dolog volna. mint e lapok szerkesztője mondotta: gözekével szántani, válogatott nagy pej vagy vasderes sárkányokon hajtatni, de hát nincs egyéb egy jó vasekénél, egy jóerőben levő sárgánál; azután azt tapasztalom. hogy én is szántatok, ha bár más lovával is, és hogy én is kocsin járok.

Sok tanács kimondja, hogy fordítás nélkül szőlőt ültetni nem lehet. Nohát kérem én ennek ellenkezőjét bizonyítom be annak, aki lesz szives meglátogatni; mert én eddig mintegy 24 hold szőlőt beültettem, de még egy □ métert sem fordítottam s mégis megérttem azt, amit kevés szőlész, hogy a mult évben is eladtam mintegy 800 korona értékű csemege szőlőt, és termett 50 hektoliter borom; hogy szavaim igazságát bizonyítsam, kijelentem, hogy azt legnagyobb részben a sz. Dominikánus szerzet kassai háza részére vették meg. Ha azt kérdezné valaki, hogy mely területen termett ezen mennyiség, hát tudatom, hogy 5000 □ ölön. De itt is csak azon ojtvány tőkéken, melyek már természszámra fejlődtek.

Csakhogy kérem nagy különbség van a talaj és annak mukálása között.

Mert vannak szőlőföldek, melyek soha rendesen megdolgozva nem voltak. Ahol a csaté és egyéb egykönnyen kiirthatlan gyom a gazda.

Hogy ilyen munkálatlan talajban azután a fordítás azükséges: elhiszem.

De azt négy évi tapasztalat után egész jó akarattal mondhatom, hogy ha a talaj jól volt előbb is művelve, ha annak elég tápereje van, mint ami vidékünkön; nagyon elégséges, ha annak talaja ősszel akár kapával akár ásóval felszántatik; tavaszon elegyengettetik, s azután ép egészséges vesszővel beültettetik.

Ez az egyik ok, amit elmondani akartam.

A másik az, hogy én soha sem kapkodtam a riparia portalis

után, de az egy apró levelü kivételével a többit mind ültettem úgy amint jött, s hála Istennek nincs semmi okom a panaszra.

Diszlik mind, elbirja az ojtást mind. Nekem pedig nincs egyébre szükségem, arrra meg éppen nincs, hogy a ripária portalisnak keresztelt vesszőt drága pénzért vásároljon meg.

Azért, hogy földem fordítva nem volt, hogy nem portalist ültettem nincs okom panaszra. Mert ojtványaim oly dusak, annyira voltak a terméssel megrakva, miszerint azon gondolkoztam, hogy a jelen tavaszon, a metszéssel leszek kénytelen a soványabb termést előmozdítani; azért, hogy a fürtök oly tömöttek ne legyenek, hogy még jobban beérjenek.

De hát kérem nemcsak én vagyok itt egymagam, hanem abból 450—500 gazdából, aki már a szőlészettel újból foglalkozik, nagyon kevés van másként; mert nálunk felette kevesen fordítják meg szőlőjük földjét. És még is hiszem, hogy a milleniumi kiállításra kipusztult szőlőhegyeink ismét diszlenni fognak.

Hát azok a körül czirkalmazott előadások és tapasztalatok szép és jó dolgok lehetnek, de hát mint nálam és sok másnál látjuk, anélkül is haladhatunk.

Különben nem jó mindig a nagy tudományra hallgatni, mint a Jork Madeira tekintetében hallgattuk, mert szomoruan csalódtunk.

Azt szeretném most már én látni, ha eljönne az az ur, aki nálunk a Jork Madeirát égis magasztalta, hogy *hány hallgatóra akadna?*...

Ripáriát csak simát, azután jó nemes ojtógalyat, kevés meszet, egészséget, meg egy kis bankót: azután megmutatjuk mi azt 8—10 év múlva, hogy *ki a legény a csírdában* ..

Ifj. Zrubka Ferencz.
bortermelő.

Az othelló-szőlő szüretelése.

A ripária és labruska keresztezéséből származott a Clinton. A Clinton és az európai kék trollingi keresztezéséből származott az othelló. Innét van az, hogy az othelló bora ha must korában bogyóján és törkölyén erjesztetik, némi kellemetlen vad izzel bir.

Miután az othelló rendkívüli bőtermésű, simavesszőről könnyen erjedő szőlőfaj, többször el-el gondolkoztam azon, miként lehetne az othelló borát a kellemetlen mellékiztól megszabadítani.

A mult év szüretén egész egyszerű eljáráshoz folyamodtam és sikert értem.

Miután az Othelló szőlő mellékize annak eléggé vastag héjában van, a vadság pedig annak kocsanyában; szüretkor az othelló szőlőt lerostáltattam, a lerostált bogyókat kitapostattam, s annak levét azonnal leszűrettem, s olyan európai törkölyre öntettem, melyről a lé már előbb leszűretett. Ezen azután mintegy 48 óráig, illetőleg addig volt, míg az

jól megforrott s az európai szőlőhékban levő alkatrészek a forrás procedúja alatt feloldódtak.

Két-három nap után a levét leszűrtem, s nyertem belőle egy szép színű, erős, egészen jó és élvezhető vörös bort, melyből a megrendelőknek már a kívánt mennyiséget szétküldöttem.

Most, mikor a bor kezd kissé érni, egy hiányt veszek még benne észre, és az abban nyilvánul, hogy szájunkba véve, ha azt lenyeltük, úgy vesszük észre, hogy a régi kitűnő borokhoz szokott szánk ize, nincs teljesen kielégítve, abból még valami hiányzik és ez a savany.

Megkísérlettem s miután a kész borhoz egy kevés törött és felolvasztott borkövet adtam, a hiány pótolva lett.

Az általam felsorolt egyszerű kísérlet eredményhez vezetett, tehát ajánlom.

A rupestris és szolonis.

Minden kétséget kizárólag be van bizonyítva, hogy ha a talaj nem túl meszes: a *riparia kitűnő alany*.

Annyira kitűnő alany, hogy csak pusztá ujdonság iránti hajlamból ripariának alkalmas talajban mással tenni kísérlet nemcsak nevetséges, de ha valaki kárt szenved: joggal megérdemli, keresvén azt önmagának.

Mivel azonban régi szőlők talajai nagy részben meszesek, most a szőlész-világ azt keresi, milyen alany lenne ily talajban a legalkalmasabb?

Az egyik a szolonist, a másik rupestrist ajánlja. Ezen ajánlatok között megindult a különböző nézet eltérés.

Mert vannak ismét ellenzetetek, akik azt állítják, hogy a szolonis nem felel meg a hozzá fűzött reményeknek, másik ezt a rupestrisről mondja.

Érezzük és tudjuk a bizonytalanságot és azt, hogy mily sokan vannak, akik szeretnének lehetőleg biztosat tudni, nehogy saját kárukon tanuljanak; s miután mi is a helyi viszonyunkhoz mért tapasztalatokkal birunk, több jeles szakférfiu és nevezetesebb szőlészhez levelet intéztünk és kértük, hogy erre vonatkozó tapasztalatainknak kifejezést adni sziveskedjenek.

Fölkérésünk kellő sikert adott; mert több jeles szakférfiu és neves szőlész leveleinek vagyunk birtokában, melyeket sorrendben közlünk.

Elsőnek tesszük hazánk egyik tevékenyebb, tapasztaltabb és lelkiismeretesebb szakférfiujának Kossinczky Viktor tarczali vinczellér iskola igazgatójának nyilatkozatát, mely következőképen szól:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Még folyó évi január hó 7-én kelt b. levelében szerkesztő úr azon megtisztelő felkéréssel volt szives megkeresni, hogy eddig szerzett tapasztalataim és megfigyeléseim alapján őszinte véleményt mondanék, néhány, az újabb rendszerű szőlőművelést nyomósan érintő kérdést illetőleg.

Tőlem nem függő szerencsétlen körölmények összetalálkozása folytán, sajnálatomra nem voltam azon helyzetben, hogy megkeresésének azonnal eleget tehessek; azonban a fenforgó kérdések még most is elég időszakosak arra, hogy b. lapjában, hová, mint írni méltóztatott, válaszomat szánta, diskussio tárgyává tétessenek. Engedje meg tehát szerkesztő úr, hogy azon mód, amint pontozatokba foglaltnak tetszett feltenni szives kérdéseit, én hasonlóan pontozatokban sorozva adjam meg válaszomat.

Szerkesztő úrnak első kérdése az volt: hogy hogyan viselkedik nálunk a solonis? Milyen talajban van nálunk s mit tapasztaltam a soloninak ellenállóképességét illetőleg? Továbbá, hogy milyen megeredést érünk el a sima solonis ültetésekkel s hogy végre, ojtottunk-e már solonis alanyba s ha igen, milyen eredménnyel?

Alólírott jelenlegi állomás helyen csak negyedik éve lévén, természetesen a soloninak viselkedését is Tarczalon csak ennyi idő óta ismerem. Régóta ismerem azonban már viselkedését más vidéken, p. u. Budán, Szendrőn, Farkasdon és Alsó-Ausztriában. Mind e vidékeken szerzett tapasztalataim alapján pedig állithatom, hogy e fajtának filloxerának ellentállóképessége elég nagy, a talajnak mérsz tartalma iránt pedig meglehetősen magas fokig érzéketlen; mindenesetre a legjobb Riparia portalisnál is érzéketlenebb. Tény ugyan, hogy a filloxera nagyon meleg helyre ültetett és igen soványtalajban nyomorgó példányain néha nagyon megszorodhatnak, sőt gyökereim dús nodositások is jelentkezhettek; de tény az is, hogy az csak ilyen viszonyok között fordul elő s csak addig tart, míg a tőke megfelelő trágyázással kellő erőre segítettik; ha az megtörtént, formaliter lerágja magáról, illetve gyökereiről a tetveket, s azontul kifogástalanul tenyészik. Erről több ízben alkalmam volt meggyőződni, így hát szavaim igazságáról jótállhatok; miből kifolyólag tehát állithatom azt is, hogy a soloninak filloxera ellentállóképessége minden jól előkészített s jó karban tartott talajban elegendő, hol pedig nem mutatkoznék olyannak, ott már szőlőt termelni sem érdemes s ott már amerikai alany fajta sem diszlenék. Tarczalon s vidékén is meglehetősen közepes minőségű, s több helyen meglehetősen meszes talaján egészen jól diszlik; s alig találni gyökereim filloxerát; sőt a vadvizet föltekonyon tenyészete még jobb a tiszta riparia féléknél is, de viszont a nagyon meleg és száraz fekvésekben levelei könnyen lesülnek.

Ültetésnél fogamzása valamivel gyengébb p. u. a Riparia sauvagénál vagy Rupestrisénél, de a simavesszőkről is mindig szaporítható. Ha az utóbb nevezetek fogamzási képességét 100%-al jeleznénk, így a Soloniséét vagy 70—80%-ra tehetjük.

Ojtványokat magam sem készítem solonison, de azt látom, hogy Alsó-Ausztriában erőteljes tőkében a zöldojtások szépen fogamzottak s erőteljesen fejlődtek; hazánkból e részben pozitív tapasztalatra nem hivatkozhatok, azt azonban határozottan állithatom, hogy fásojtványok készítésénél eddig még mindenütt meglehetősen hálátlan alanynak bizonyult, mert aránylag kevés jól forradó ojtványt szolgáltat, lett légyen bár az alany akár sima, akár gyökeres.

Összefoglalva észleleteimet azt mondhatnám tehát, hogy a Solonis

kellő erőben lévő s különösen mérsékelten meszes és nedves talajokban zöldajtás alá elég jó alany, sőt ily helyeken nagyobb mésztartalom és nedvesség megbírása miatt, eddig viszonylag legjobb alanyunk; mészben szegény és nem túlnedves talajban azonban s főleg száraz, meleg fekvésekben a tiszta Riparia-féleségeknek vagy jobb Rupestriseknek versenytársa nem lehet; a rajta készített, különösen fás-ojtványok fogamzása pedig minden körülmények között csekélyebb, mi miatt Franciaországban is hova-tovább tért veszít.

Szerkesztő úrnak második kérdése a Rupestriseknek viselkedése s ez irányban szerzett megfigyeléseimre vonatkozik.

E részben sajnosan kell előrebocsátanom, hogy ezek az én részemről éppen nem kedvezők. Ténynek találok ugyanis, hogy a Rupestrisek jó része a legszárazabb talajokban is még mindig megáll és teljesen ellenáll a filloxerának, de viszont én még mindenütt azt is láttam, hogy diszteni már szintén mégis csak erőteljes, mély termőségű gazdag talajokban tenyészik, vagyis csak ott, hol már akár a Riparia portalis is termelhető; már pedig ily helyeken utóbb nevezettel sem vegetációjának erejével, sem ojtványainak széptenyésztésével, sem tőkének termékenységevel nem versenyezhet; reánk termelőkre nézve pedig gyakorlati szempontból nem a valahol csak éppen megélés, hanem a tenyésztés és termelés mérve a földolog és mértékadó, mely szerint valamely alanyfajtának értékét megszabnunk kell és lehet.

Tarczali telepünkön két éves Rup. Monticola alanyú ojtványaink vannak s ezek bizony, dacára, hogy előzőleg iskolában s erős gyökeres alanyokon készült s teljesen hibátlanul forrott ojtványokból ültették, s elég mély, meleg porhanyó, bár kissé meszes talajon állanak, melyen a Riparia sauvage alanyú ojtványok a clorozistól már mindenesetre határozott pusztulásnak indulnak — habár szintén nem klorotikusak is, de felette gyengén felődnek. S ugyanezt láttam eddig másutt is: rossz talajban ez is silylik, jó talajban meg a Ripariákkal semmiesetre sem versenyezhet.

Nálam — igaz csak kicsinyben, pár ezerrel, tett kísérleteimnél — eddig igen gyenge a készített fásajtók elért fogamzási százaléka is, zöldajtók készítésére, mely vesszeinek vékonyabb voltánál, roppant sarj és hónaljajtást növesztő természeténél fogva a Rupestris határozottan alkalmatlan alanyt szolgáltat, mert sarjait és hónaljajtásait nem győzzük eleget tisztogatni s különben pedig a reá készített zöldajtók gyengén fejlődik s késő beérést mutat. Egyébként erős sarjadzó tulajdonsága hátránya fás és már kiültetett késő ojtványainak is, mert ezek is igen sok sarjat hoznak és sok tisztogatást igényelnek.

Lehet, hogy a Rupestris Monticola csakugyan diszteni fog a meszes-talajokon is, mire kedvező jeleink tényleg vannak már is: ez esetben e fajta talajokon az említett hátrányok tulajdonságai mellett is, igénybe fog vétetni; mert ily talajokon utóvégre is a mész megbírás a földolog. De hol ez eset sem forog fenn, ott ez sem fog versenyezhetni a Ripariák erősebb tenyésztetű s igénytelenebb fajtaival, főleg pedig a portalissal, melyet eddig a legjobb Ripariának találáltak mindenütt.

Utóbb említett körülményre vonatkozólag megemlítem, hogy a mi *Rupestris Monticola* alanyú ojtványaink, melyeket már említettem, oly mésztartalmú talajban, melyben a *Riparia kloróticus* kiveszésnek indul, a *Rupestris Martin* pedig (ültetésben elődje) tényleg tönkre ment, addig ha silányul fejlődik is, de éppen nem kloróticus; — s hasonló megfigyelést tettem Bernáth Béla országgyűlési képviselő tályai meglehetősen (7–20%) mésztartalmu s meleg száraz fekvésű szőlőjében is. Ezen megfigyelésem mindenestre biztatóak, bár ha még távolról sem egészen meszes, helyesebben mésztalajokon szereztettek. Összevetve a franciaországi komolyan számbavehető tapasztalatokat is, e részben általában azt hiszem, hogy a *Rupestris Manticola* mészállóképessége körülbelül olyan fokú lesz, mint a *Solonis*, mely esetben szárazabb, melegebb fekvésekben utóbbinak, mely inkább nyirkosabb, nedvesebb, helyekre való — kiegészítő társa leend, míg csak valami jobb nem akad kettőjük között is. Hogy azonban a legjobb *Rupestris* is 40–60% mésztartalmat is álljon, vagyis megbirjon, azt éppen olyan reklám-híresztelésnek találom már is, mint amelynek annak idején a *Jaqucz* és *Solonis* fajták érdekében és sok más fajta érdekében is czélzatosan korpoltálva lett.

Ezek Szerkesztő Úr feltett kérdéseire válaszaim; nagyon örvendének, ha mások is hozzászólva, tisztázó eszmeeserét kezdhethénk e kérdések felett.

Tarczalon, 1895 január 30-án.

Kossinczky

m. k. v. isk. igazgató.

Kérdések és feleletek.

128. Kérdés. Választ kérek arra, hogy ápril hóban mennyiért lehetne ott önöknél helyben ojtást teljesen értő embereket napszámra kapni, úgy, hogy azok itt nálam legalább két hétig állandóan dolgozzanak?

Beregszász.

T. J.,
plebános.

Felelet. Az ügyes ojtók nálunk az ékojtás idejében 2 frt napszámot kapnak. Akik dolgozni messze vidékre mennek, szállítási költséget, ellátást és naponként 2.20—2.50 napszámot kapnak.

129. Kérdés. Melyik vessző jobb az ojtáshoz: az-e amelyik a tőkén telet, vagy amelyik ősszel levágatott s a télen át vermelve tartatott?

Arad.

F. S

Felelet. A tőkén telet vessző, ha a szeme le nem fagyott, vagy lehuzva meg nem pállott, határozottan jobb az ojtáshoz.

130. Kérdés. Mivel becses lapjában, az *Othello* szőlőről már régebben is mint magántermőről dicsérőleg nyilatkozott; legközelebb pedig a 894-ik évi deczemberi számban, annak ez évi nagy jövedel-

mezőségét bebizonyította, tisztelettel felkérem, legyen szives nekem azon talaj minőségét, melyben ültetve van, körülményesen megírni. Az én szőlőföldem meszes, darabonként murvás is, de van agyagos is, van közötté agyag is. Mivel pedig már az ígért élet időn vagy három évvel felül járok, inkább szeretném azt plántálni, mint ojtással bajlódni, annyival is inkább, mivel egy pár száz jaquez s majd annyi herbemont tókém is van. Még arra is kérem, hogy ezeket mi módon czélszerűbb metszeni, legyen szives megírni.

Monoszlón.

Id. Cs. F.

Felelet. Az othelló szőlő közép emelkedésű délnek fekvő hegyoldalban van. A talaj fekete-vöröses hamus dus. Mintegy $1\frac{1}{2}$ méterre alant fehér meszes mérges barna vegyülék. Ez van a visontai hegyen. A föld csak egy arasznyira lett tiz év előtt tavaszon felásva, s még akkor tavaszon mint sima vessző beültetve, azonban ez ideig már kétszer lett megtrágyázva.

Az ön által említett talaj alig hiszem, hogy bir annyi táperővel, miszerint benne az othelló megéljen. Ámbár tessék vagy 100 dbbal kísérletet tenni.

A szőlőmetszésről a jövő számban fogok írni.

131. Kérdés, Egyik lap azt írja, hogy a kézben eszközölt s eliskolázott ojtást gyakran öntözni kell. A másik pedig azt állítja, hogy a nevezett ojtásoknál a víz csak kárt okoz, most már az a kérdés, kinek van igaza.

N. Várad.

F. S.

Felelet. Ha az ojtvány megeredésének feltételei fölött elmélkedünk: a válasz önkénytelenül a következőkben nyilvánul:

Tudvalevőleg az ojtás sebhelyénél előbb nedvömlés következik be, mely megsűrűsödven be áll a forrany, mely az egybeforradás alapja és kelléke.

Minél előbb sűrűsödik meg a nedv, annál gyorsabban következik be a siker.

Ha most már az ilyen ojtást általában öntözünk, a víz az ojtás sebhelyeihez a metszlapokhoz is eljut, ahol azután a nedvet meghigítja, a sűrűsödés utjában áll s így a forradás beállítását hátráltatja.

Ezért szokták mondani, hogy az eső az ojtásra nem alkalmas, különösen káros akkor, ha az ojtás nem Richter-féle sirkékbe de a földbe van berakva. Mert a sirkékről a víz ahogy-ugy még is csak lefolyik, de a lapos helyen iskolázott ojtványoknál ott vesztegel s tetemes kárt tesz. Ellenben az ojtvány tövéhez a nedvesség elkerülhetlen kellék; mivel anélkül a gyökérfejlődés alig képzelhető. Azért tehát az ojtás úgy öntözendő, hogy a víz az ojtvány tövéhez jusson, s a metszlapoknál ne alkalmatlankodjék.

Hogy pedig az eső vize az ojtvány metszlapjainál ne gyülemüljön össze: szoktuk nagyon helyesen, mint előbb említém az ormozott vagy Rikhter-féle eljárást eszközölni.

132. Kérdés. Szőlőtáblám egyik részében több mészs van, mint

hogy azt a ripária elbirná, miután ott a jaquezzal kísérletet tettem és ott igen jól diszlik, elhatároztam, hogy a meszes helyre kész gyökeres jaquez alanyba eszközölt ojtványokat ültetek. Ezt eszközölni akatván, azon kérdést teszem: *lehet-e sima jaquez vesszőbe ojtásokat sikerrel eszközölni?*

Pécs.

Cs. S.

Felelet. A sima jaquez minden, de különösen erősen kötött nehéz talajban rendkívül nehezen hajt gyökeret.

Miután pedig az ojtvány sikere az alany gyökér képződéssel van egybekötve, nagyon természetes, ha bár a jaquez sokkal könnyebben és jobban forr egybe az európainál, mint például a ripária: még is a siker jelentékenyen kisebb.

Azonban ezen sikert fokozni lehet, ha alkalmas talajba helyezzük.

Ilyen: *a könnyű homok vegyülékű meszes, agyagos talaj*

Tudunk esetet, hogy a múlt évben sima jaquezen 25—35 % éretett el.

133. Kérdés. Lehet-e a jaquez tőkét helyben ékre sikerrel ojtani? S igaz-e az, hogy a jaquezen az ojtás egy pár év múlva visszaesik?

Miskolcz.

A. C.

Felelet. Először is a jaquecz közelebb áll az európai fajhoz, mint a riparia, s így könnyen és jobban forrad egybe.

No ha most már egybe forrott, pláne jobban mint a riparia, s ha a ripária az ojtványt állandóan jól megtartja, mely okok lehetnek, melyek a Jaquecznál az ojtványt visszavetnék? . . .

A forradást illetőleg semmi: Legfeljebb az alany életképességében lehetne keresni az okot. S így ha a Jaquecz ojtvány a neki nem alkalmas helyre ültetett *silányulni fog*; ellenben ha alkalmas talajban van s egyébként ott a Jaquez diszlene, *vele együtt az ojtás is diszlenni fog.*

134. Kérdés. Egyik szaklapban azt olvastam: „*Sohasem ültessük az alanyokat állandó helyeikre, hanem azokat kézben beajtva oskolázzuk.*“

Miután e tavasszal szándékozom 5 hold szőlőt telepíteni: sziveskedjék erre vonatkozólag nézetét nyilvánítani.

Budapest,

Dr. H. Zs.

Felelet. Ez sokkal fontosabb kérdés, mint sem erre a választ ily röviden meg adni lehetne. Lapunk jövő számában fogunk vele behatóan és részletesen foglalkozni.

135. Kérdés. Egyik szak lap azt írja, hogy a ripária a meszes talajban jól meg él; önök pedig ellenkezőt állítanak, miután az én talajom eléggé meszes: nem tudom mit tegyek. Kérek tanácsot.

Székes-Fejérvár.

S. Gy.

Felelet. Aki azt írta, hogy a ripária a meszes talajban jól diszlik, annyit ért a szőlőszetchez, mint hajdu a harangöntéshez.

Ha az ön szőlője túlnyomóan meszes, oda nem való ripária. Ha pedig kevésbé meszes, szolgáljon felvilágosításul önnek az alábbi 136-ik kérdésre adott felelet.

136. Kérdés. Talajom felszínén 35 cméterre barnás színű legjobb minőségű szántóföld volt; most hogy megfordítottam sárgás agyag s $\frac{1}{4}$ részben fehér murva került felszínre. En azt hiszem ez meszes talaj, melybe az ön b. lapja szerint nem alkalmas a ripária. Némelyek azt ajánlják, mint szűz földbe ültessenek rizlinget és szénkénegezéssel tartsam fenn. Ha ezt alkalmasnak találná, a lapjában hirdetett 5000 mézes fehér vesszőt, készséggel megveszem; csak tessék velem tudatni, mily hosszúak a vesszők, mert én fektetve akarom az árokba ültetni.

Szpezd.

B. J.

Felelet. Nem áll, hogy a sárga agyag feltétlenül meszes, s így a ripáriának nem alkalmas. Tessék a nevezett agyagból egy dbot ha kiszikadt tányérra tenni, s azután reá borecetet önteni. Ha erősen sersog, pláne ha erősen habzik: *akkor annyi mész van jelen, hogy ott nem tanácsos a ripária ültetése*

Az eddigi kísérletek részben azt állítják, hogy a szolonis, ha a talaj nedves, a Rupestris, ha a talaj száraz: a meszet eltűrik. Eddig azonban ez nincs teljesen bebizonyítva; azért ezekhez kell alkalmazkodni, és kicsinyben kísérletet tenni.

Azt azonban hiszem, hogy az ön által elmondott talajban a jaquez eléggé jól meg fog élni.

Ami az európai vessző ültetését és annak szénkénnel való fentartását illeti, ez olyan tanács, melyet ne fogadjon el. Annak nincs sem értelme, sem jövője.

137. Kérdés. Az elmúlt évben 7000 ojtványt készítettem kézben. Megkezdtem február hó 19-én a munkát, s végeztem ápril hó utolsó napjában. Az ojtványok angol-nyelves párosítással készültek; a sebhelyek stanióllal légmentesen becsavarva hárással lettek bekötve.

Az iskolázás május hó napjaiban történt, Richter szerinti eljárással. Megeredt 1500 db. Ezen csekély eredmény valószínűleg onnét származik, mivel a hárász a forradás előtt a földben elrohadt. Kérem sziveskedjék a hárászszali kötés körül szerzett tapasztalatait értécsünkre adni: és azt, hogy helyes-e az ojtás helyét stanióllal becsavarni?

Orczy-falva.

Cs. J.

plebános.

Felelet. A mult évben a kézben eszközlött ojtások általában csekély eredményt adtak. Az általános ok az abnormis időjárásban keresendő. Különösen csekély volt a siker a Richter-féle eljárásnál, ahol is a nagy szárazságban a kevésbé védett vessző töve is tápanyag nélkül vegetált; mert még ahol a forradás beállni is már kezdett, később megsemmisült.

A stanióllal való takarás, amennyiben a nedvességet a metszlapoktól visszatartja, annyiban jó; de nem jó viszont az, ha oly szoroson fekszik reá, hogy esetleg az ojtvány feles nedvet elfolytani nem engedi; így a sűrűsödés nehezebben áll be.

A hárász és egyéb kötésnek nem az a hivatása, hogy az őszig

az ojtványon maradjon; csakis addig, míg a forradás beáll. Ekkor azután alkalmatlan volna; tehát szükséges, hogy felolszolja.

A hárász tartósságát fokozni lehet azzal, ha az megsodortatik, ha az így tömörítettik. Még jobban lehet fokozni ha az megsodortatván, viasszal végig húzzatik. Minél több viaszt vett fel a hárász: annál jobban ellen áll a feloszlásnak.

Különben mint mondtam, hárással csak azt kell kötni, mely korán ojtatván, a pinczébe vagy verembe, a földbe rakatik el. A későbbi ojtáshoz legjobb a tiszta raffia. Kenni pedig az agyag, marhatrágya és némi marhaször keverékkel.

139. Kérdés. 1894-ben mintegy 15 ezer riparia nem forradt össze, sok ebből kihajtott; de egy része nem, azonban ezek közül soknak dúsgyökérzete van. Azt vagyok bátor kérdeni: hogy mind ezeket beojíthatni-e tavasszal?

Az ojtáshoz nincs-e feltalálva újabb acél hüvely? Jók-e az eddigi francia hüvelyek?

Arad.

Z. Gy.

Felelet. Azon ripariák, melyek a múlt évben nem forrodtak egybe, ha azok épek, egészségesek, kiszedve kézben egész bátran újból beojíthatók; a múlt évi és a jelen között csak annyi lesz a különbség, hogy az alany egy bütyökkel rövidebb lesz.

Hogy azután ez elég hosszú-e azt ön ítélje meg. Legalább 25--30 cméternek kell lenni.

Helyben azonban nem lehet sikerrel beojíteni, miután az ojtás mélyen esnek a földben. Lehetne azonban és pedig sikeresen úgy is eljárni, ha a kihajtott vesszőket megmetszené, s a hajtásokat zölden beojítaná, mely ha elég hosszú, sokszor egy ilyenből, kivéve állandó helyére: két tökét is lehet csinálni.

Az ojtáshoz sokféle csodabogár ojtógép van feltalálva, csak hogy lassan-lassan megszűnnek azokat hirdetni; mert már a szőlész, gimpl módra nem megy a lépre.

Egyedüli még az ön által említett hüvely; de ez is csak ott használandó, ahol nincs elég munkás kéz.

Különfelék.

Előfizetőinkhez. — Ha talán megtörtént volna, hogy előfizetőink valamelyike ez évi első számot nem kapta volna meg, tessék kérni s rögtön pótoljuk. Vagy ha olyanok is volnának, akik a múlt évi hiányzó számokat kértek, de eddig még nem kapták volna meg: tessék újból írni.

Olvasóinkhoz. — A szaklapok általában azon szokást követik, hogy a megelőző évben volt összes előfizetőiknek, valamint az általuk ajánlott ügy iránt érdeklődőknek megküldik lapjaikat ama felszólítással, hogy akik annak példányait megtartják: rendes utófizetőnek tekintik s tőlük az előfizetési díjat postai megbízás útján szedik be.

Mi is ezen eljárást követjük, s kérjük mindazokat, akik az előfizetési díjat megfizetni esetleg postai megbízás uton nem hajlandók: sziveskedjenek a jelen számot visszaküldeni. A kik azonban jelen számunkat

megtartják, azokat mint rendes előfizetőket tekintjük; nevüket bevezetjük, s az előfizetési díj beküldésére biztosan számítunk.

Ne tessék ezen eljárást tolakodásnak venni, de ezen út nélkül, — különösen az ilyen kis havi füzet, melyről az elfoglalt gazda sokszor egészen megfélelkezik — a lap fenn nem állhat, és hogy ezen eljárás helyes, 3 évi gyakorlat igazolta.

Mind emellett szívesen kérjük, hogy ha lehetséges, tessék az előfizetési díjakat már most beküldeni.

Kérjük lapunk barátait, hogy előfizetéseiket megújítani és előfizetőket gyűjteni szíveskedjenek. Kijelentjük, hogy aki legtöbb előfizetőt gyűjt, az kap tőlünk első díj fejében 200 drb kész, egybeforrott ojtványt és 200 drb Othelló vesszőt.

Aki az előfizetők gyűjtésében a második leend, kap 100 drb egybeforrott ojtványt és 100 drb Othelló vesszőt.

Az első díjhoz legkevesebb 15 előfizető kívántatik, a másodikhoz 8 is elégséges.

Szőlészeti eszközök. Metsző ollók toló szerkezettel, ojtó kések, ojtó gépek és s minden egyéb szőlészeti eszközök kaphatók Gyöngyösön Blatniczky József kékesnél. Miután mi is onnét rendeljük szükségleteinket, minden üzleti érdek nélkül ajánljuk különösen jó ojtó-késeit.

Eladunk :

50000 db első osztályu ojtás alá való sima ripáriát, ezre	. 15	frt.
100000 » másodosztályu ültetésre alkalmas sima ripáriát, ezre	10	»
5000 » másodosztályu gyökeres ripáriát, ezre	. 15	»
2000 » elsőosztályu » vialát, »	. 30	»
3000 » másodosztályu » » »	. 15	»
4000 » gyökeres Othellót, ezre	. 30	»
15000 » elsőosztályu sima Othelló vesszőt, ezre	. 20	»
1000 » másodosztályu » » »	. 10	»
2000 » gyökeres Jaquezt, ezre	. 10	»
10000 » sima » » »	. 8	»
5000 » elsőosztályu sima Herbemont vesszőt, ezre	. 20	»
2000 » másodosztályu sima » » »	. 8	»
1200 » gyökeres ojtványt, ezre	. 150	»
6000 » sima zöld ojtványt, »	. 90	»
50000 » válogatott sima nemes kadarka vesszőt, őszi szedés ezre	5	»
10000 » burgundi vesszőt, őszi szedés	. 5	»
5000 » sima mézes-fejért vesszőt, » » »	. 5	»
40000 » olasz rizling sima vesszőt. » » »	. 5	»

Különféle csemegefajokat.

T o v á b b a : 20 kilogramm tiszta Jaquezmagot, melynek legnagyobb része hibridálva van; s így belőle esetleg szép változványok jöhetnek elé.

Egy kilogramm ára 3 frt. Megrendeléseknél 25 %-től előleg küldendő. A vevők jól ki lesznek szolgálva.

Aki Othelló vesszőt akar rendelni, előbb azonban borát kívánja megízlelni, kívánságára küldünk; de 1½ liter bor, üveg, láda és csomagolási költség fejében egy frt küldendő.

Nyomatott Kohn L. könyvnyomdájában Gyöngyösön.